Goniec Codzienny

Wilno
CZWARTEK
10 września 1942 r.
Nr. 354
Cena w Wilnie 5 fen.

Wyżyny panujące bezpośrednio na zachód od Stalingradu

zdobyte w ciężkich walkach

Ciężkie straty bolszewików w czołgach podczas bezowocnych ataków odciążających w rejonie Kaługi i Rżewa. — Zestrzelono 137 sowieckich samolotów. — W przeciągu 12 dni stracili Brytyjczycy 252 samoloty

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 9 września.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Podczas szturmu na pewną wyżynę panującą na południowschód od Noworosyjska wzięto do niewoli ponad 1000 jeńców i zdobyto 27 dział, 1 pociąg pancerny i liczny inny materiał wojenny. Przy wybrzeżu Morza Czarnego samoloty bojowe zatopiły statek transportowy o pojemności 500 TRB.

Nad rzeką Terek stracił nieprzyjaciel podczas bezowocnych ataków 18 wozów pancernych.

W okręgu twierdzy stalingradzkiej wojska pancerne przełamały zacięcie bronione stanowiska nieprzyjaciela i w uporczywych walkach bezpośrednio na zachód od Stalingradu zdobyły tam położone panujące wyżyny. Podczas nocy bombardowano obszar miasta oraz sowieckie lotniska na wschód od Wołgi.

Na południowy zachód od Kaługi odparto ponawiane miejscowe ataki nieprzyjaciela. Liczba czołgów zniszczonych na tym odcinku walk od dnia 11 sierpnia wzrosła ponad 1.000.

W rejonie Rżewa również w dniu wczorajszym nie było żadnych większych działań wojennych. W czasie od 30 lipca do 6 września lotnictwo oraz armia lądowa zniszczyły 2.126 sowieckich czołgów.

Na froncie okrążającym pod Leningradem załamały się odosobnione nieprzyjacielskie ataki. Również na jeziorze Ładoga ciężko uszkodzono celnymi bombami 3 sowieckie kanonierki.

Na dalekiej północy samoloty bojowe atakowały bazę lotniczą nad zatoką Kola i obszar portu Murmańska. Myśliwce zestrzeliły w tym rejonie 26 nieprzyjacielskich samolotów bez strat własnych.

Sowieckie lotnictwo straciło w dniu wczorajszym w walkach powietrznych z niemieckimi i kroackimi myśliwcami oraz przez działanie artylerii przeciwlotniczej 137 samolotów. 4 własne samoloty zaginęły.

Podczas nalotów na zajęte tereny zachodnie oraz podczas odosobnionych dziennych lotów niepokojących ponad obszarem zachodnich Niemiec zestrzelono w walkach powietrznych 10 brytyjskich samolotów. W ciągu nocy oddziały brytyjskich samolotów atakowały tereny południowo - zachodnich Niemiec. Ludność cywilna poniosła straty. Przede wszystkim powstały szkody w budynkach i ruchomościach w dzielnicach mieszkalnych. Według dotychczasowych meldunków zestrzelono 3 z atakujących bombowców.

W czasie od 28 sierpnia do 8 września brytyjskie lotnictwo straciło 252 samoloty, z tego 120 nad Morzem Śródziemnym i w Afryce północnej. W tym samym czasie stracono w walce przeciwko Wielkiej Brytanii 59 własnych samolotów.

Samoloty bojowe atakowały w dzień i w nocy zakłady uzbrojeniowe i obiekty wojskowe na angielskim wybrzeżu południowym oraz w środkowej i wschodniej Anglii. Celnymi bombami zatopiono brytyjski statek motorowy o pojemności 300 TRB.

Zacięte walki pod Stalingradem

Odparcie bolszewickiej próby przełamania frontu okrążającego

BERLIN. Jak donosi naczelne dowództwo sił zbrojnych, nieprzyjaciel próbował w niedzielę przełamać front okrążający pod Stalingradem od strony północnej. Wszystkie ataki zostały odparte z wielkimi stratami materialnymi dla przeciwnika.

Po zdobyciu pewnego umocnionego okopanymi czołgami punktu oporu ruszyła niemiecka grupa bojowa na decydujące stanowiska na wzgórzach i zajęła je po złamaniu zaciętego oporu.

Zniszczono tutaj 16 przeważnie okopanych czołgów. Inne niemieckie grupy odparły wśród ciężkich i zaciętych walk kilka licznymi czołgami wspieranych ataków nieprzyjacielskich na front północny między Wołgą a Donem. W walkach tych na północ i na północny zachód od Stalingradu stracił nieprzyjaciel 192 czołgi, które zniszczone zostały przeważnie przez niemieckie jednostki zmotoryzowane.

W południowej części Stalingradu wdarły się wojska rumuńskie do pewnej miejscowości, przemienionej na punkt oporu i zdołały zdobyty teren utrzymać mimo rozpaczliwych kontrataków nieprzyjaciela.

Punkt ciężkości ataków lotnictwa niemieckiego spoczywał na stanowiskach bolszewickich czołgów i bunkrów w umocnionym pasie miasta. Bombardowano kilku falami głęboko rozbudowane urządzenia obronne i ostrzeliwano z lotu nurkowego sprowadzone do wzmocnienia nieprzyjacielskie kolumny. Most na Wołdze, mający duże znaczenie dla utrzymania komunikacji między Stalingradem a nieprzyjacielskim zapleczem, został ciężko trafiony, tak że na dłuższy czas stał się nieużyteczny.

Pełne sukcesów walki

na południowym odcinku frontu wschodniego

Dalsze sukcesy terenowe na froncie nad Terekiem

BERLIN. W związku z walkami na półwyspie Kubańskim i na obszarze Kaukazu podaje Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych następujące uzupełnienie:

Na półwyspie Taman zakończono oczyszczanie pola bitwy z resztek oddziałów nieprzyjacielskich. Zdobycz wzrosła, według nadesłanych dotychczas meldunków, do 51 dział, 76 samochodów ciężarowych, 10 traktorów, kilku kuchen polowych, licznych lekkich i ciężkich karabinów maszynowych, licznej amunicji do karabinów ręcznych i innego sprzętu wojennego.

Strata twierdzy morskiej Noworosyjska stanowi dla bolszewików ciężki cios. Kiedy już nieprzyjaciel nie miał do swojej dyspozycji portów krymskich, przede wszystkim Sewastopola, wzrosło znaczenie Noworosyjska jako portu wojennego i handlowego. Poza tym miasto kryło w swoich murach szeroko rozgałęziony nader ważny przemysł zbrojeniowy, głównie produkujący działa wszelkiego rodzaju, amunicję i samochody. Nie dziw więc, że bolszewicy przeprowadzali rozpaczliwe kontrataki, by odbić miasto z powrotem. Rzucając bezwzględnie wojska wszelkiego rodzaju nadarał nieprzyjaciel na niemieckie stanowiska. Wszystkie przeciwnatarcia załamały się w ogniu skoncentrowanej broni wśród krwawych strat dla nieprzyjaciela. Wynikłe stąd ruchy odwrotowe bolszewików znalazły się pod bardzo skutecznym ogniem atakujących falami niemieckich samolotów niszczycielskich. Wiele wielkich samochodów osobowych i ciężarowych stanęło na drogach w płomieniach.

Walki w górach kaukaskich trwają nadal. Górzysty teren i złe warunki komunikacyjne wymagają najwyższych wysiłków jeśli chodzi o marsze piechoty i jazdę zaprzęgów konnych i samochodów, do wozów z amunicją trzeba na drogach górskich zaprzęgać najczęściej po dziesięć koni a do dział po 12 i 16 koni. Do tego jeszcze piechurzy muszą chwytać wozy za szprychy, by pokonać przeszkody.

Na froncie nad Terekiem atak niemiecki zyskał dalsze tereny przełamawszy zacięty opór nieprzyjaciela. Nieprzyjaciel bronił się w głęboko rozbudowanych stanowiskach przy pomocy silnej artylerii. Atak odciążający, przeprowadzony przez bolszewicką piechotę, wspieraną 40 czołgami, został odparty. Przy tym stracił nieprzyjaciel 10 czołgów.

Roosevelt obiecuje

dłużej nie czekać

Z ostatniej pogawędki przy kominku

AMSTERDAM. (DNB). Jak donosi brytyjska służba prasowa, prezydent Roosevelt oświadczył w sobotę w pewnym „przemówieniu przy kominku", że wojna będzie kosztowała Stany Zjednoczone w r. 1943 blisko 100 miliardów dolarów. Wspomniawszy o „porażkach", jakie poniosły Sowiety, powiedział Roosevelt: „Jesteśmy świadomi swego niebezpieczeństwa na Morzu Śródziemnym i na Środkowym Wschodzie, żywimy jednak pełną nadzieję jeśli chodzi o wynik. Celem naszym na europejskim terenie walk jest ofensywa przeciwko Niemcom". Roosevelt zapewnił swoich słuchaczy, że zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak również w Wielkiej Brytanii uczyniono w tym kierunku przygotowania. Potęgę Niemiec trzeba złamać na pobojowiskach europejskich. Naród amerykański może być przekonany, że żaden z „czterech wielkich teatrów wojny" nie zostanie zaniedbany. Powzięto „pewne ważne decyzje militarne", które zmierzają do rozpoczęcia ofensywy. W związku z pismem swoim do kongresu w sprawie stabilizacji kosztów utrzymania powiedział Roosevelt, że natychmiastowa akcja jest konieczna, by odwrócić „poważny wewnętrzny kryzys gospodarczy". „Jeślibym czekał jeszcze dwa, trzy, cztery lub sześć miesięcy — powiedział on — mogłoby być już za późno".

Odezwa Roosevelta do Kongresu

AMSTERDAM. (DNB). Jak donosi United Press z Waszyngtonu, Roosevelt wystosował odezwę do Kongresu, żądając do 1-go października uchwalenia ustawy, uprawniającej go do stabilizacji kosztów utrzymania życia, jak również cen wszelkich wyrobów rolniczych. Między innymi Roosevelt w swej odezwie oświadczył, że w razie niezastosowania się do tego kongresu, bierze on sam na siebie odpowiedzialność i sam będzie działał. Zarządzi on odpowiednie kroki w celu uniknięcia sytuacji, przeszkadzającej Stanom Zjednoczonym do wygrania wojny. Wysiłki wojenne nie powinny nadal być narażone na chaos gospodarczy.

Roosevelt oczekuje

burzliwych czasów

SZTOKHOLM. Roosevelt przemawiał do robotników. Po zwykłych kwiatkach retorycznych o wielkości amerykańskiej wytwórczości wojennej prorokował on, że nadejdą burzliwe czasy. Prawdopodobnie będą konieczne ofiary z dotychczasowych wynagrodzeń i cen.

Amerykanie w Indiach

GENEWA. (DNB). Jak podaje „Evening Standart", codziennie wkraczają do Indyj nowe oddziały Stanów Zjednoczonych A. P., składające się z murzynów i białych. Obecność ich stwarza nowe problematy dla władz administracyjnych kraju. Amerykanie Stanów Zjednoczonych otrzymują wynagrodzenie potrójne w porównaniu z Anglikami i dziewięć razy większe niż oddziały hinduskie. Skutek tego w praktyce jest taki, że ceny w kraju bardzo podskoczyły. Gazety miejscowe codzień zawierają artykuły wyrażające wzburzenie Hindusów wobec zachowania się Amerykanów Stanów Zjednoczonych.

Ograniczenie ruchu w Palestynie i Syrii

RZYM. (DNB). Jak dowiaduje się Stefani przez Beyruth z Ankary, w całej Palestynie i Syrii wprowadzono zakaz ruchu na ulicach w godzinach nocnych, dotychczas obowiązujący tylko w większych miastach a w przyszłości obejmujący cały obszar Palestyny i Syrii. Poza tym w Beyrucie i Damaszku wprowadzono ostre ograniczenia ruchu kolejowego i drogowego. Następnie donoszą z Jerozolimy, że wywóz z Indii do krajów Środkowego Wschodu został zupełnie wstrzymany przez Anglików. Zarządzenie to tłumaczy się naprężoną sytuacją wojskową i polityczną w Indiach.

Napady angielskie na Francję

VICHY. W artykule w sprawie Dieppe, umieszczonym w „Moniteur", stwierdza dyrektor propagandy Creussel, że Anglicy dopuścili się już wobec Francji 94 aktów napaści, z których każdy w czasach, gdy Francja była jeszcze silna, stanowiłby powód do wojny. Już od dwóch lat umiera codziennie 6 Francuzów jako ofiary angielskiej nienawiści albo z powodu Anglii.

W sobotę lotnictwo angielskie zaatakowało miasto Rouen i jego okolice. Zrzucono znaczniejszą ilość bomb. Ludność cywilna poniosła straty, uległy zniszczeniu domy.

Doniosłe wykopalisko w Estonii

Kości pra-bawołu

WERRO. W czerwcu 1938 r. znalazł pewien podróżnik z miasta Werro na bagnach jeziora Tamula pewną ilość większych kości. Kawałki tych kości dostarczył on instytutowi archeologicznemu uniwersytetu dorpackiego, którego kierownik natychmiast zajął się wynaleziskiem. W rezultacie rzeczoznawcy stwierdzili, że ma się tutaj do czynienia z kośćiami przedhistorycznego pra-bawołu, bos primigenius i pra jelenia, cervus primigenius.

Obecnie rozpoczęły się pod kierunkiem Dr. Indreko prace wykopaliskowe, które już sowicie zostały nagrodzone. Zebrano nie tylko kości wielu pra-bawołów, lecz natrafiono również na resztki ludzkiego osiedla, którego wiek ocenia się na 6000 lat przed naszą erą. Między innymi znaleziono wielki topór kamienny z najtrwardszego estońskiego kamienia niebieskawej barwy, pewną ilość mniejszych ostro wyostrzonych kamieni, które służyły jako narzędzia do wykonywania prac przy ociosowywaniu, hak długości 5 cm. z kości do łowienia ryb narzędzia rzemieślnicze do sporządzania ubrań, trzewików i podeszew do butów, dalej siekacze pra-jelenia z dziurkami, służące prawdopodobnie jako ozdoba.

GENEWA. „Times" z 7 września podkreśla znaczenie bitwy o Stalingrad. Zajęcie tego miasta odcięłoby, zdaniem gazety, sowiecką armię centralną od jej głównej linii zaopatrzenia a mianowicie głównie od nafty kaukaskiej. Byłby to najcięższy cios dla rosyjskiej siły wojennej. Stalingrad jest centrem przemysłowym i gospodarczym. Stalingrad przyjął częściowo ewakuowane z Charkowa fabryki. Aczkolwiek strategiczne znaczenie Stalingradu jest widoczne, to jednak gospodarcza klęska w wypadku jego zdobycia byłaby donioślejsza.

GENEWA (DNB). Na kongres „Trade Union" który został otwarty 7 września w Blackpool, przybyło 712 delegatów, reprezentujących około 5,5 miliona członków. Jak powiadają, kongres zaproponuje stworzenie jeszcze w tym roku drugiego frontu. Rezolucja domagać się będzie maksymalnej pomocy dla Rosji i przyśpieszenia decydujących działań militarnych.

TOKIO. Domei donosi z Batawii: Aczkolwiek upłynęło dopiero pół roku od chwili, gdy wojska japońskie zakończyły swoją akcję militarną na Jawie, nastąpił już obecnie pełny rozkwit pracy nad odbudową we wszystkich dziedzinach gospodarki, przemysłu i komunikacji. Po uruchomieniu już 1 maja komunikacji na głównej linii kolejowej Batawia—Soerabaja, uruchomiono dotychczas ogółem 4810 kilometrów linij kolejowych.

GENEWA. (DNB). Brak gumy w Stanach Zjednoczonych stał się tak groźny, że zdecydowano jak najszybciej transportować do kraju zapasy kauczuku jakie można dostać. W państwach Ameryki Łacińskiej, Meksyku i Brazylii urządzono ogółem 11 lotnisk dla transportu samolotami gumy surowej, t. j. dzikiego kauczuku.

Z ostatniej chwili

Nalot samolotów japońskich na porty australijskie

BERLIN (DNB). Japońskie powietrzne siły zbrojne dokonały w poniedziałek i wtorek znowu skutecznych ataków na północne australijskie porty i punkty oporu. Między innymi bombami ciężkiego kalibru obrzucono miasta Townsville, Cairns i Port Darwin. Liczne pożary w dokach i urządzeniach portowych wskazywały na celne trafienia.

W Porcie Townsville został objęty pożarem średniej wielkości transportowiec wojskowy, który zatonął. Inny transportowiec został zaatakowany przez japońskie samoloty bojowe niedaleko od Port Darwin i po krótkim bombardowaniu zatopiony.

W walkach powietrznych nad północną Australią strącono ogółem 14 nieprzyjacielskich samolotów. Japończycy stracili dwa samoloty.

Zmniejszony potencjał wojenny Związku Sowieckiego

Nawet najlepsza i najsilniejsza armia stanowi tylko wówczas mocne narzędzie w ręku dowódcy i tylko wówczas może rozwiązywać postawione jej zadania, kiedy jest odpowiednio uzbrojona i dostatecznie odżywiona. Ponieważ uzbrojenie i wyżywienie są dobrami zużywającymi się, utrzymanie siły bojowej armii staje się zagadnieniem produkcji i przygotowania potrzebnych materiałów i posiłków. Bez uregulowanego dowozu rzeczy potrzebnych do walki i do utrzymania ludzi nie można zachować zdolności do działania żadnej armii.

Jak się ta sprawa przedstawia obecnie w Związku Sowieckim? Tymczasem dostatecznie dobrze znaną jest rzeczą, że dla przeprowadzenia rewolucji światowej Sowiety dokonały w ciągu pięciolatek ogromnych przygotowań do wystawienia nadzwyczaj silnej armii i że stało się to bez oglądania się na najprymitywniejsze potrzeby własnego narodu. Drogą zręcznego ukrywania i propagandy udało się oszukać opinię świata co do rozmiarów tych przygotowań; tylko niewiele i to częściowo fałszywych wiadomości przesiąkało nazewnątrz; wszelka możliwość zdrady utrudniona była najbrutalniejszymi środkami.

Jak wielkie były te przygotowania, poznano dopiero w całej pełni, gdy rozpoczęła się wojna przeciwko tej potężnej armii. Związek Sowiecki umiał tę armię, do której dyspozycji stały prawie nieograniczone ilości ludzi, nie tylko bogato wyposażyć w nowoczesny materiał wojenny wszelkiego rodzaju, oraz przygotować znaczne rezerwy tego materiału, lecz także zorganizować wielką liczbę wydajnych centrów produkcji. Istniejące w dużej obfitości w kraju surowce wszelkiego rodzaju ułatwiały to zadanie w wysokim stopniu. To umożliwia Sowietom mimo poniesienia już na początku wojny wysokich strat materialnych zacięte dalsze prowadzenie wojny.

W każdym razie już w pierwszym roku wojny nastąpiła tutaj pewna zmiana o tyle, że stracono pewną ilość terenów surowcowych i centrów produkcji; wskutek tego Związek Sowiecki był zmuszony przynajmniej pewną część swego zapotrzebowania sprowadzać od swoich sprzymierzeńców. Z pomocy tej też Związek korzystał, chociaż wielka część wysyłanego materiału nie docierała do miejsca przeznaczenia, ponieważ niszczono ją w czasie transportu. Dowóz musiano przeprowadzać drogą morską, a niemieckie siły morskie i lotnictwo czujną dzierżyło straż.

Jeśli jednak chodzi o tereny surowcowe i centra produkcji powstały dalsze dotkliwe straty. Zdobycie obszaru Krzywego Rogu w łuku Dniepru przez wojska niemieckie i sprzymierzone pozbawiło Sowiety bardzo cennych kopalń kruszców i najważniejszego ośrodka ciężkiego przemysłu w europejskiej części państwa Sowieckiego. Wprawdzie i w środkowym Uralu znajdują się bogate kopalnie rudy; położenie ich jednakże jest daleko mniej dogodne aniżeli kopalń poprzednio wymienionych. Do przeróbki wydobywanej w okręgu Krzywego Rogu rudy używano wyłącznie węgla kamiennego, dobywanego w sąsiednim zagłębiu Donieckim; węgiel ten nadaje się nadzwyczaj do koksowania i dla celów hutniczych i nim jednym prawie obsługiwano cały ciężki przemysł europejskich obszarów Związku Sowieckiego. Z tego właśnie powodu rozwinęła się tam stosunkowo silnie sieć kolei żelaznych. Węgiel kopie się też na Uralu; jest to jednak prawie wyłącznie węgiel brunatny, który nie nadaje się do wytapiania rudy. Wskutek zajęcia łuku Dońca pozbawiono Związek Sowiecki możności korzystania z tamtejszego węgla, a przez to nadzwyczaj utrudniono zaopatrywanie przemysłu, jak również fabrykację żelaza i stali.

Na swoich obszarach azjatyckich posiada Związek Sowiecki również wielkie kopalnie węgla, które nawet kopalnie w łuku Dońca daleko przewyższają, a pod względem dobroci im dorównują. Położenie ich jednak jest bardzo niedogodne. Wielki Kuźniecki rejon węglowy na północnym skraju gór ałtajskich jest oddalony od Uralu o 2400 km., tak że użycie tych węgli w Europie z powodu długiej drogi transportu prawie jest niemożliwe. Bardzo wielkie pokłady węgla nad dolnym Jenisiejem jak również nad jego dopływem Tunguską, w ogóle nie wchodzą w rachubę, jeśli chodzi o ich wykorzystanie, ponieważ brak wszelkich połączeń kolejowych i w tej chwili nie ma żadnych możliwości transportowych.

Wśród tych warunków budowa i utrzymanie w ruchu nowego ciężkiego przemysłu na niezajętym obszarze sowieckim będzie połączone z dużymi trudnościami. Dlatego też trudna będzie produkcja i dostawa pełnego uzupełnienia w materiale ojennym. Jeśli Sowiety twierdzą, że z zajętych obecnie terenów wywiozły z fabryk tam się znajdujących maszyny i urządzenia, o ile przed ewakuacją nie zostały one zniszczone, ażeby je na innym miejscu znowu zmontować, to możliwe, że tak się częściowo i stało. W każdym razie nie można znów tak łatwo rozbierać całych fabryk i odtransportowywać poszczególne ich części, aby następnie te same fabryki na innym bardzo odległym miejscu szybko znowu zbudować, tak jakby się potrzebne do tego części wybierało ze skrzynki z klockami. Odbudowa takich fabryk wymaga czasu i materiału, nie mówiąc już o tym, że przy tego rodzaju rozbiórce doznają uszkodzeń i giną części maszyn, które trzeba zastąpić, jeśli odnośne maszyny mają być zdolne do pracy. Nawet jeśli się przyjmie, że przeniesienie miejsc produkcji zostało z powodzeniem dokonane, to jednak w czasie odbudowy w każdym razie produkcja została przerwana i doznaje opóźnienia ze względu na konieczność nowego uregulowania transportu, gdy na miejscu budowy nie ma surowców. Oznacza to jednak istotny brak w produkcji, — a ażeby te braki wyrównać, — wzmożoną zależność od przywozu materiału wojennego z zewnątrz. Przywóz ten jednak, jak już wspomniano, zmniejsza się wskutek zatapiania okrętów.

Posuwanie się oddziałów mocarstw Osi i sojuszniczych w okręgu Rostowa i na Kaukazie powoduje jeszcze dalsze poważne skutki ujemne dla Sowietów. Okoliczność ta odbiera im możność używania ropy naftowej, otrzymywanej w bardzo wydajnych zagłębiach naftowych, położonych na północ od Kaukazu koło Majkopu i Groźnego. Wszystkie przewody ropy, prowadzące stamtąd na północ, znajdują się już w rękach Niemców i sojuszników jak również przewody, ciągnące się od Majkopu do portu Tuapse nad Morzem Czarnym nie są już więcej zdatne do użytku. W posiadaniu Sowietów znajduje się tylko rurociąg, prowadzący od Groźnego do Morza Kaspijskiego i zagłębie naftowe koło Baku w Azerbejdżanie na południowym krańcu Kaukazu, skąd prowadzi przewód ropy do Batumu nad Morzem Czarnym. W Batumie flota czarnomorska może pokrywać swe zapotrzebowanie na ropę, lecz transport jej dla użytku armii północnej już nie jest możliwy. Dla użycia ropy Groźnego i Baku w celu zaopatrzenia północnych armii sowieckich trzeba ją wysyłać statkami do Astrachania, a stamtąd po Wołdze w górę albo też koleją. Obydwie te drogi znajdują się w zasięgu działań niemieckiej broni powietrznej. Niemożność sprowadzenia ropy z Kaukazu północnego jest ogromną stratą nie tylko dla siły zbrojnej sowieckiej, lecz również i dla przemysłu.

O ile powyższe dotyczy strat w przemyśle, poniesionych przez Związek Sowiecki wskutek zwycięskiego pochodu oddziałów niemieckich i sojuszniczych, to niemniejszego znaczenia są straty, powstałe w dziedzinie wyżywienia wojska i narodu sowieckiego. Wielkie okręgi rolne Ukrainy i obszaru Kubania były spichrzem zbożowym państwa Sowieckiego i ośrodkami przemysłu rolniczego. Obecnie zostały one zupełnie stracone dla sprawy wyżywienia Związku Sowieckiego. Ta sprawa wyżywienia była już często ciężkim problematem za czasów carskich i to nie tyle pod względem produkcji, jak pod względem transportu. Gospodarka za pomocą kołchozów wcale nie polepszyła sprawy. Po wytrąceniu obecnie z posiadania Sowietów najważniejszych obszarów wytwórczości zboża i hodowli bydła, sprawa wyżywienia musiałaby wejść w stadium bardzo krytyczne. Że Związek Sowiecki dobrze zdaje sobie sprawę z powagi sytuacji wynika stąd, że prosił on Stany Zjednoczone również o dostarczenie zboża. Dowodem tego są statki ze zbożem, zatapiane przez broń niemiecką. Przyszłość pokaże, w jaki sposób potrafi Związek Sowiecki wyrównać ten niedostatek przez czerpanie z obszarów azjatyckich. Poza tym nastąpi wielkie utrudnienie uprawy roli, opartej przeważnie na sile motorowej.

W bardzo ujemny sposób odbija się na Związku Sowieckim odcięcie wszystkich połączeń kolejowych, prowadzących z południa na północ, z wyjątkiem kierunku od Stalingradu na północ i linii, prowadzącej od Astrachania przez Saratów. Wszystkie inne linie są wyłączone z posiadania sowieckiego. Coprawda istnieje jeszcze możliwość transportu statkami po Wołdze, lecz, jak już wspomniano, droga ta jest zagrożona przez niemiecką broń powietrzną. Wskutek tego nastąpiło też znaczne utrudnienie i dowozu materiałów wojennych, kierowanych z Anglii i Stanów Zjednoczonych przez zatokę Perską do Związku Sowieckiego, które to transporty w dalszym ciągu były kierowane przez Morze Kaspijskie.

Reasumując powyższe, trzeba stwierdzić, że zwycięstwo w południowej części Związku Sowieckiego spowodowało stratę tych wielce cennych i głównych części okręgów, bogatych w surowce tak przemysłu mechanicznego, jak rolnictwa, których posiadanie połączone pomiędzy [illegible] a północą. Potencjał wojenny Związku Sowieckiego poniósł dotkliwe straty wskutek powyższych wydarzeń.

Generał-major D'hle.

Miliard dolarów uciekło do USA
ale uwolniliśmy się od żydostwa

BERLIN. (DNB). Twierdzenie amerykańskiego eksperta finansowego, że emigranci wywieźli do Stanów Zjednoczonych nie mniej jak tysiąc milionów dolarów w gotówce, klejnotach i innych przedmiotach wartościowych, co londyńska gazeta „Sunday Dispatch" nazywa największą ucieczką kapitału, jaka kiedykolwiek odbyła się między kontynentami, — daje okazję gazecie „Berliner Börsenzeitung" do zwrócenia uwagi na to, że ten miliard dolarów przeszedł z majątku narodów europejskich w ręce żydowskie, aby służyć wojnie międzynarodowej finansjery. Każdy rozsądny człowiek musi przyznać, że była już najwyższa pora obciąć pazury żydowskim pasożytom w Europie.

Roosevelt, pisze dalej gazeta, życzy emigrantom i żydom, którzy wpadli w jego objęcia z workiem pełnym złota, całkowitego przywrócenia ich wolności i ich przodującego stanowiska. Obiecuje on im nie zawierać żadnego kompromisowego pokoju i zdobyć z powrotem krwią amerykańską, sytych europejskich przyjaciół.

Gazeta pisze dosłownie: „Tak dyktuje mu jego nowy „trust mózgów", którego to zespołu gazety amerykańskie dają następujący obraz: Cordell Hull (ożeniony z żydówką), nowojorski burmistrz La Guardia (pół żyd) finansista Baruch, prezes komisji spraw zagranicznych w izbie reprezentantów Sol Bloom, minister skarbu Morgenthau, profesor Frankfurter, profesor Ezekiel, sędzia Isaak Rosenman i przez żydostwo amerykańskie utrzymywana „amerykańska Tabouis", Dorothy Thomson. Ci ludzie zastępują Rooseveltowi brak mózgu. Oni to przemawiają przez niego, kiedy mówi on o wolności i uszczęśliwieniu narodów i kiedy żąda od swego narodu, by w walce przeciwko mocarstwom nowego porządku w Europie poświęcał swój majątek i swoją krew. Jeśli nie Amerykanie, to w każdym razie Europejczycy wiedzą dzisiaj, z kim mają do czynienia w osobie Roosevelta. Straciliśmy tysiąc milionów dolarów, które uciekły do Stanów Zjednoczonych, ale uwolniliśmy się za to od żydowskich pasożytów światowych".

MADRYT. (DNB). Jak donoszą z San Juan (Porto Rico), w niedzielę wygłosił tamtejszy gubernator Stanów Zjednoczonych, Tugvell przemówienie, w którym oświadczył, że wyspa zmuszona jest przeżyć epokę krytyczną. Wielki kryzys gospodarczy został wywołany brakiem tonażu wskutek blokady niemieckich łodzi podwodnych, która w praktyce uniemożliwia import i eksport.

ANKARA. Według doniesień prasy egipskiej, w ostatnich dniach ponownie zesłano 600 osób, podejrzanych pod względem politycznym, do obozu koncentracyjnego Tor na półwyspie Synaj. Według bardzo ostrożnych określeń egipskich znajduje się tam obecnie około 5.000 internowanych.

Polityka zagraniczna Hiszpanii nie ulegnie zmianie
Wyjaśnienie posła hiszpańskiego w Bukareszcie

BUKARESZT (DNB). Poseł hiszpański w Bukareszcie dał 8 września przedstawicielom prasy rumuńskiej wyjaśnienia na temat reorganizacji gabinetu w Hiszpanii, ażeby w ten sposób, jak podkreślił, położyć koniec fałszywym pogłoskom. Poseł podkreślił, że Hiszpania posiada reżim totalistyczny i że cały rozwój życia politycznego znajduje się pod kierownictwem Caudillo. Dlatego też zmiany pojedyńczych osób nie można tłumaczyć jako zmiany politycznej. Nowi ludzie uprawiają politykę swoich poprzedników. Odnosi się to — podkreślił poseł — przede wszystkim do polityki zagranicznej. W stosunkach wewnętrzno politycznych zmiana może mieć pewne znaczenie. Nie oznacza to jednak w żadnym wypadku zmiany polityki zagranicznej, którą Hiszpania uprawiała od początku tej wojny. Jest tylko rzeczą naturalną, że Hiszpania darzy sympatią państwa, które okazały jej pomoc w czasie wojny domowej.

Jak obchodzi Japonia Nowy Rok

Powoli i w trudzie wlecze się w Japonii rok. Bez świąt, bez wypoczynku, dzień po dniu daje każdy z siebie maksimum pracy, otrzymując za to minimum zapłaty. Rzadkie są w tym kraju święta, dające narodowi możność wytchnienia i wypoczynku, by z nową, wzmożoną energią oraz świeżymi siłami brał się za bary z życiem. Wprawdzie jest parę dni wolnych w roku, jak święto budzącej się wiosny lub kwitnących wiśni, a w lecie dni poświęcone umarłym, duszom przodków i inne jeszcze. Atoli tylko raz do roku jest chwila, kiedy nikt nie pracuje: dniem tym jest nowy rok, początek roku, najważniejsze, a dla wielu jedyne święto w roku. Japonia nie jest krajem chrześcijańskim i nie zna niedzieli. Natomiast podczas świąt noworocznych przez dziesięć dni w całym kraju praca spoczywa, są dopuszczalne wyjątki od starodawnego codziennego obyczaju, a handel całkowicie ustaje. W ciągu conajmniej tygodnia nie można nic kupić, a nawet restauracje i kawiarnie są częściowo zamknięte.

Już przygotowania do wielkiej uroczystości są ciekawe. Pod koniec roku wysyła się wszelkie rachunki za wykonaną w ciągu minionego roku pracę i dostarczone towary. Każdy uważa za najświętszy obowiązek uregulować dług roczny najpóźniej do Sylwestra. Na nowy rok, od wczesnego rana, chodzi się z wizytami. Są bardzo krótkie wbrew zwykłym zwyczajom Japończyków, a to ze względu na mnóstwo wizyt. I nie jest niegrzecznością, jeśli odwiedzający wychodzi już po piętnastu minutach, składając najlepsze życzenia długiego życia. Nowy rok jest dla Japończyków dniem dawania podarków, przy czym ograniczają się przeważnie do kółka rodzinnego. A w rodzinie otrzymują podarunki przede wszystkim dzieci. Otrzymują więc zabawki albo jakieś modne przedmioty współczesnej kultury zachodniej, które są przyjmowane na Wschodzie bardzo chętnie, o ile nie stoją na przeszkodzie zbywaniu krajowej produkcji. Japończycy kochają się szczególnie w kolorze czerwonym, i dlatego zdarza się często, że dziecko w cudownym, prawie artystycznie wykończonym stroju narodowym, ma w ręku czerwoną jak krew sprowadzaną z Europy torebkę ręczną.

Domy z okazji nowego roku są udekorowane szczególnie uroczyście. W ogródku przed nimi znajdują się trzy tyczki bambusowe różnej długości, obcięte na wskos, które mają symbolizować stosunek zaświatów, człowieka i ziemi. Nad wejściem do każdego domu jest zawieszona na powrozie z ryżowej słomy gałązka sosnowa, mandarynka z łodyżką i liśćmi oraz rak lub homar. Naokoło całości, która tworzy bukiet, wiją się papierki z modlitwami dla odpędzenia złych duchów. Wszystko to oznacza życzenia noworoczne, które mają mieszkańcom domu dopomóc, by byli tak stałymi i odpornymi jak gałązka sosnowa; najwięcej ceniony jest w Japonii rak ze względu na długi swój wiek. Obyś dożył lat, kiedy twój słos pacierzowy będzie tak skręcony jak skorupa raka, to najlepsze życzenia, jakie możesz złożyć swemu przyjacielowi Japończykowi.

Wszędzie na ulicach widać sosny i bambusy. Wszędzie altanki z drzewa i pstrego papieru; od drzewa do drzewa są wyciągnięte powrozy ze słomy bambusowej a na nich białe papierki z modlitwami. Wszędzie pełno kolorowych flag, flag z życzeniami, flag noworocznych.

Spacerując ulicami, przeżywamy razem z Japończykami radosne nastroje świąteczne, a szczególnie radość młodzieży. Nowy rok jest jedynym okresem w roku, gdy młodzież obojga płci może się z sobą mieszać i razem zabawiać. Albowiem z chwilą wyjścia z lat dziecinnych, wychowanie młodzieży odbywa się w ścisłym odosobnieniu jednej płci od drugiej: oddzielne szkoły i uniwersytety, oddzielna praca i oddzielne zabawy. Ale na nowy rok wszędzie się widzi chłopców i dziewczyny, uczniów i studentów, grających na ulicy w słynną piłkę z piórami; podczas gry przy pomocy drewnianej pałki odbija się z jednej strony na drugą małą upierzoną piłkę.

Także po zapadnięciu zmroku odbywają się wspólne zabawy, ale już w mieszkaniu.

Pomimo że nowy rok jest właściwie świętem rodzinnym, istnieją także zabawy dla ludu. Dotyczy to zwłaszcza miast; w Tokio np. są wówczas kina i teatry przepełnione do ostateczności. Po oddaniu starodawnym zwyczajem pokłonu w kierunku pałacu cesarskiego na cześć syna nieba, odbywają się w tym dniu pokazy ćwiczeń straży ogniowej. Karkołomne sztuki, jakiemi straż się popisuje, przypominają chwilami najefektowniejsze numery w naszych cyrkach. Na samym czubku drabin wykonują strażacy ćwiczenia gimnastyczne, stają na głowach, trąbią na alarm i są tak zaabsorbowani swymi wyczynami, że pożar, któryby wybuchł w tym czasie, mógłby się skończyć dla miasta fatalnie.

Ulice, pulsujące w dzień radosnym życiem, wieczorem pustoszeją. Dopiero późną nocą widać na nich mężczyzn, rozbawionych i śpiewających, sentymentalnych, z głowami dobrze zprószonymi gorącym sake, wódką z ryżu. A potem uroczystości i zabawy mijają, a Japonia wraca do życia codziennego, do pracy i poważnego wysiłku — aż do przyszłego nowego roku.

Ch. Harrer.

Powstali również Sikhowie
Dotychczas zabito 200 Anglików. Wysadzono w powietrze kilka linij kolejowych

BANGKOK. (DNB). Według wiadomości, jakie nadeszły tutaj z Indyj, w brytyjsko-hinduskiej prowincji Pendżab i w księstwie Patiala rozwija się w całej pełni powstanie Sikhów. Wysadzono już w powietrze kilka linij kolejowych i zabito dotychczas 200 Anglików.

Wiadomości te tym bardziej są niespodziane, że liczący pięć milionów głów szczep Sikhów uchodził dotychczas jako sprzyjający Brytyjczykom i dostarczał znacznej ilości żołnierzy do wojska brytyjsko-indyjskiego. Dumne państwo Sikhów zostało rozbite w 19 stuleciu przez Brytyjczyków, którzy wyzyskali dla swoich celów spory o tron wśród Sikhów. Również klejnoty koronne ze słynnym diamentem kohinoorem wpadły w ręce zdobywców. Ostatecznie Sikhowie stali się narzędziem polityki angielskiej, która po mistrzowsku umiała wygrywać przeciwko sobie narodowości i religie.

W obecnej jednak walce o wolność zrozumieli Sikhowie, że każda usługa militarna wyświadczona Anglii stanowi zdradę wobec narodu hinduskiego i że całej siły kraju trzeba użyć do uzyskania niepodległości. Fakt, że Sikhowie właśnie w tej chwili powstali, oznacza nowy ciężki cios dla panowania angielskiego.

Bombardowanie lotnisk w Hunan
W Chinach zniszczono 50 proc. amerykańskich samolotów

SZANGHAJ. Japońskie samoloty wojskowe dokonały w niedzielę, jak donosi Domei, rozległego nalotu na prowincję Hunan, szukając ostatnich samolotów amerykańskich. Przy tym zaatakowały one czterokrotnie lotniska w Hengyang, Lingling i w Paoching. Po zniszczeniu połowy samolotów amerykańskich w Chinach nie napotkali lotnicy japońscy na żaden opór. Jedynie nad Hengyang dostrzeżono pojedyńczy samolot amerykański, który jednak nie przyjął walki.

AMSTERDAM. Rozgłośnia nowojorska donosi, że kongres Stanów Zjednoczonych powziął decyzję, obniżająca wiek powołania do lat 18.

Kałmuckie młynki do modlitwy

rd. BERLIN, w sierpniu.

Łańcuch pagórków nagle się urywa. Grupy drzew i pola pszeniczne, pokrywające ich zbocza, znikają na równinie, pustej, bezludnej, ciągnącej się w dal. Zrzadka tylko chwyta oko kibitkę na wysokich kołach, którą ciągnie powolnie stąpający dwugarbny wielbłąd. Wiatr hula po spalonym przez słońce żółtoszarym stepie. Panuje nieznośny upał. A pomimo to istnieją ludzie, żyjący tutaj od wieków, którzy ten kraj kochają, którzy mu dali swą nazwę — Kałmucy.

Wzrostu są ci skośnoocy mieszkańcy stepu i pustyni niskiego. Chodzą ze swoimi stadami owiec, koni i wielbłądów po stepie, szukając mizernej paszy, od jednego miejsca z wodą do drugiego, a cały swój majątek wożą na dwukołowych kibitkach. Po dojściu do celu wydobywają z nich niezliczone kawały miękkiego, grubego, szarego wojłoku, wyciągają giętkie drążki i zaczynają z niesłychaną szybkością budować chaty. Najpierw ustawiają okrągły szkielet drewniany, następnie nakrywają go wojłokiem, i wnet unosi się ku wieczornemu niebu cieniutka smuga dymu. Wobec tego, że w stepie kałmuckim brak zwykłego materiału opałowego, ludzie muszą palić suchym nawozem wielbłądzim, opałem pustyni.

Jednak nie wszyscy Kałmucy wędrują z miejsca na miejsce. Obfitujące w wodę miejsca otoczone są murami z niewypalanej gliny. Mieszkają tam ludzie w długich żółtych chatach, ze śpiczastymi czapkami na głowach, i kręcą, odmawiając modlitwy, duże koła, ozdobione pstrymi szmatkami, wesoło powiewającymi na wietrze. Są to klasztory Kałmuków, a mnisi „modlą się" przy pomocy słynnych młynków do modlitwy, ogólnie używanych w Tybecie i Mongolii. Kałmucy bowiem są wyznawcami buddyzmu, religii, której centrum znajduje się o wiele tysięcy kilometrów na wschód od stepu kałmuckiego, oddzielonego od niego obszarami osiedlonymi przez narody mahometańskie. Wieczorem zbierają się Kałmucy, którzy rozbili swe jurty niedaleko takiego miejsca, na podwórzu klasztoru, i z nabożeństwem przysłuchują się koncertowi na długich dwa metry trąbach lub na rogach, rozdzierającemu nasze uszy. Mnisi nakładają maski i tańcząc oraz wykrzykując zaklęcia, wypędzają czarty.

Po skończeniu ceremonii wypędzania czartów, starzec w śpiczastej czapie futrzanej zaczyna śpiewać pieśni, opiewając czyny przodków w dawnej ojczyźnie Kałmuków, Dżungarii, znajdującej się w chińskim Turkiestanie. Śpiewa o walkach z Chińczykami, o klęsce, którą ponieśli w bitwie z synami słońca i o ucieczce resztek Kałmuków na zachód. W rozległej ojczyźnie Kałmuków jest tylko jedno jedyne miasto Elista, w dolinie Manycza, zdobyte niedawno przez wojska niemieckie. Stary klasztor Elista znajduje się na obszarze pagórków jergeńskich. W ciągu wielu lat powstało tutaj, w niebardzo żyznej okolicy, większe osiedle, które obecnie jest stolicą republiki kałmuckiej i liczy około 10.000 mieszkańców. Większa część mieszkańców Elisty mieszka w mieście tylko w zimie, gdy przejmujące do szpiku kości wiatry i gołoledź czynią nieznośną wędrówkę po stepie. W lecie pasą na stepie swoje trzody, a w zimie pracują w jedynej cegielni w tym kraju, w fabrykach konserw i małych warsztatach rzemieślniczych. Jedyna w kraju autostrada prowadzi z Elisty do najbliższej stacji wielkiej kolejowej linii kaukaskiej. Na całym stepie kałmuckim nie ma ani jednego kilometra kolei; technika i kultura Zachodu zaledwie musnęła ten kraj.

Zbliża się okres wydawania kart żywnościowych na październik

Obowiązkiem każdego odebrać je w oznaczonym terminie

Wydział towarowo-aprowizacyjny co miesiąc zwraca się z apelem do ludności, aby podczas rozdawania kart żywnościowych na następny okres wyżywienia przytrzymywała się ściśle ustalonego porządku, zgłaszając się w terminach, ustalonych podług początkowych liter nazwiska. Mimo tych apelów, mimo nawoływań prasy i codziennie umieszczanego w pismach wykazu początkowych liter nazwisk osób uprawnionych w danym dniu do odbioru kart, zawsze znajdują się opieszali, którzy zgłaszają się po karty po terminie, tworząc kolejki, wprowadzając poważne zamieszanie w zwykłe czynności punktów rozdzielczych, po terminie rozdawnictwa nie dysponujących siłami pomocniczymi i muszących obywać się własnym personelem, oraz narażając się na różne przykrości. W zasadzie, osoba, która nie odebrała karty w terminie wyznaczonym bez poważnej przyczyny, traci prawo do otrzymania tej karty w czasie późniejszym. W praktyce jednak wydział, kierując się czysto humanitarnymi względami i wchodząc w położenie ludzi, pozbawionych skutkiem swej lekkomyślności pożywienia na dłuższy okres wydaje te karty spóźniającym się po załatwieniu pewnych formalności. Taki stan rzeczy nie może jednak trwać wiecznie, gdyż drobne utrudnienia stosowane względem spóźnionych, nie wpływają bynajmniej na poprawę niedbalców. Niewątpliwie już w nadchodzącym okresie rozdawnictwa wydział będzie zmuszony zastosować o wiele ostrzejsze środki, nie cofając się nawet przed całkowitym pozbawieniem petenta karty żywnościowej, o ile nie będzie ważnej przyczyny, naprawdę zasługującej na uwzględnienie w wypadku nieodebrania jej w terminie.

Dlatego też każdy musi dbać o to, aby odebrać karty dla siebie i swej rodziny w dniu wyznaczonym, pamiętając, że punktualność w tym wypadku leży w jego własnym interesie. Przez opóźnianie się ulega zakłóceniu normalna działalność punktu rozdzielczego, polegająca na przyjmowaniu i załatwianiu podań o zezwolenia na nabycie obuwia i tkanin. Z powodu trwania okresu rozdawnictwa kart przez parę tygodni, następuje zwłoka w żmudnym rozliczaniu się z wydanych kart, które też zajmują kilka dni i w rezultacie rosną zaległości niezałatwionych podań o zezwolenia. Ludzie tygodniami czekają na przydział obuwia i odzieży, narzekając na marudne załatwianie tych spraw przez punkty. Nieraz się zdarza, że najwięcej narzeka ten, kto zgłasza się po karty po terminie. Jak widzimy, wszelkie zwłoki w załatwianiu spraw odzieżowych przez punkty zawdzięczamy przede wszystkim spóźniającym się przy odbiorze kart.

Dlatego też stosujmy się ściśle do ustalonych terminów. Pamiętajmy, iż nie wystarcza, że sami będziemy punktualni. Trzeba również przypomnieć wszystkim sąsiadom i znajomym o obowiązku punktualności. Gdy liczba spóźniających się spadnie do zera, punkty będą sprawnie działały i niezadowolonych będzie co raz mniej. (r)

Wybitne czyny podczas szturmu na Noworosyjsk

BERLIN (DNB). Lądową i morską twierdzę Noworosyjsk zdobyły te same pułki z Würtembergii, Baden i Hessen które decydujący udział brały już w walkach o Rostów, przy przeprawie przez Don i przy zdobywaniu Krasnodaru. W zaciętych walkach o Noworosyjsk, jedną z baz floty bolszewickiej na Morzu Czarnym, pułki te ponownie pokazały czego dokonać może niemiecka piechota.

Wśród bardzo zaciętych walk przedarto się przez odwiecznym lasem pokryte podnóże Kaukazu a następnie przełamano głęboko rozbudowany system obronny twierdzy Noworosyjska, przy czym trzeba było w walce wręcz, ramię przy ramieniu z oddziałami rumuńskiej kawalerii, zdobywać niezliczoną ilość bunkrów. Trudny teren stawiał bardzo duże wymagania żołnierzom, koniom i materiałowi wojennemu. Na stromych drogach górskich trzeba było zaprzęgać do dział 12 i 14 koni.

Mimo to po pokonaniu tych potężnych trudów wojsko ruszyło z impetem do ostatecznego szturmu na twierdzę, przy czym odznaczył się wybitnie odznaczony Krzyżem Rycerskim st. porucznik Zegler. Również walki lotnictwa przyczyniły się w sposób istotny do szybkiego upadku lądowej i morskiej twierdzy.

Wice-prezydent USA w Ankarze

ANKARA. Wendell Willkie przybył 8 września na lotnisko w Ankarze na maszynie Panamerican Airway.

GENEWA. (DNB.) Londyńska gazeta „Observer" donosi z Cleveland (Ohio), że plan Henry Kayser'a budowy ze względu na niebezpieczeństwo łodzi podwodnych wielkiej powietrznej floty transportowej rozbił się obecnie o to, że Kayser nie ma już możliwości nabywania potrzebnej stali w handlu potajemnym. Sąd związkowy w Cleveland skierował mianowicie do Kayser'a ostrzeżenie i zakazał mu kupowania stali po innych cenach, aniżeli ustalonych przez państwo.

MADRYT. Według komunikatów z Buenos Aires, policji tamtejszej udało się wykryć organizację komunistyczną, która usiłowała zmuszać kupców i przemysłowców argentyńskich przez akty terrorystyczne do płacenia składek na fundusz pomocy dla bolszewików.

Czego brak armiom sowieckim

AMSTERDAM. (DNB). W pewnej transmisji rozgłośni moskiewskiej stwierdza się, że walki na froncie wschodnim są bardzo ciężkie dla armij sowieckich. Armia czerwona posiada wprawdzie uzbrojenie i wyposażenie techniczne, brak jej jednak jednej rzeczy: „umiejętności prawidłowego wykorzystania tego wyposażenia technicznego". Stwierdzi to, jak podkreśla rozgłośnia, w większości swoich apelów Stalin. Dlatego żąda się od wszystkich bolszewików, by się doskonalili w technice. Dosłownie mówi się: „Sowieccy tankiści i artylerzyści, stańcie się mistrzami waszej broni".

Anglia dokonuje nowego gwałtu nad Arabami

SOFIA. Według komunikatów z Palestyny, nadkomisarz brytyjski w Jerozolimie wydał rozporządzenie, według którego każdy żyd, który służy w szeregach wojskowych, stojących „do dyspozycji imperium" nabywa tym samym prawo do przeniesienia się z rodziną do Palestyny. Nie potrzeba w tym wypadku żadnego specjalnego zezwolenia imigracyjnego.

W ten sposób stara się Brytania o gwałtownie potrzebne mięso armatnie, przyczym w tym wypadku koszta tego ponosić muszą Arabowie. Anglia gwałci najświętsze prawa ludności arabskiej tą szacherką oraz daje szczególny przykład „szanowania praw uciśnionych narodów" wydając arabski kraj w ręce Judy.

Topienie tonażu trwa nadal

BERLIN (DNB). Topienie okrętów u wschodnich wybrzeży Atlantyku i na innych atlantyckich obszarach morskich trwa nadal. I tak ofiarą ataku łodzi podwodnych padły ostatnio dwa średniej wielkości amerykańskie statki handlowe. Jeden z nich zatopiono po krótkim pościgu z konwoju ochranianego przez kontrtorpedowce i korwety, drugi płynący oddzielnie.

Inny amerykański okręt handlowy średniej wielkości storpedowano i zatopiono u wybrzeży zachodniej Afryki. Zatopienie tego okrętu nastąpiło już w połowie sierpnia lecz ministerstwo amerykańskiej marynarki dopiero teraz do tego się przyznało.

Meksykański statek handlowy usiłował na Morzu Karaibskim uciec przed atakiem łodzi podwodnej, lecz w ucieczce przeszkodzono mu ogniem artylerii i zatopiono. W czasie walk artylerii zabito część załogi parowca meksykańskiego.

Kursy języka niemieckiego w Święcianach

1 października rozpoczynają się kursy jęz. niemieckiego w Święcianach.

Zgłoszenia przyjmuje delegat powiatowy codziennie od godz. 8 do 16 przy ul. Plac Wolności. Nauka będzie się odbywała trzy razy w tygodniu po 1 i pół godz.

Dzienne i wieczorne kursy dla dorosłych i młodzieży.

Obwieszczenie

14 września w lokalu Instytutu dla dorosłych, Św. Ignacego 3, gdzie odbywają się kursy języka niemieckiego, zorganizowane przez Związki Zawodowe, utworzono dwie nowe grupy. Jedną dla młodzieży, drugą dla dorosłych. Przy czym podaje się do wiadomości, że zgłoszenia do istniejących już i nowoorganizujących się grup przyjmuje sekretarz kursów w ciągu całego miesiąca przy ul. Św. Ignacego 3, I piętro.

— STAN ZDROWOTNY LUDNOŚCI OKRĘGU WILEŃSKIEGO. Referent Arbeitsamtu w Wilnie dr. Dietze uzyskał ciekawe dane statystyczne o stanie zdrowotnym ludności okręgu wileńskiego podczas swej działalności lekarskiej. Dane te zostały zebrane na podstawie badania kandydatów do służby pomocniczej w przemyśle Rzeszy.

Ustalono, że na 1137 zbadanych nadawało się do pracy w Rzeszy zaledwie 648 t. zn. nieco więcej niż połowa. Najczęściej spotykanym objawem chorobowym jest gruźlica, co nie jest dziwne wobec warunków mieszkaniowych i życiowych. Zaobserwowano również wiele wypadków chorób serca, powstałych wskutek przebytych ciężkich schorzeń zakaźnych. Stosunkowo wielu jest posiadających kalectwa — przerośniętych i wadliwie rozwiniętych — obok chorych wenerycznie, obciążonych dziedzicznie, jak epileptycy i niedorozwinięci. Chorobą w swoim rodzaju, która tu pochłania wiele ofiar jest prawie nieznana w Niemczech — jaglica — egipskie schorzenie oczu.

— W SPRAWIE ZEZWOLEŃ DEWIZOWYCH. Reichskommissar dla Kraju Wschodniego przekazał prawo udzielania zezwoleń dewizowych Generalkommissarom. W okręgu generalnym Litwy należy zwracać się z podaniami w tej sprawie do Generalkommissar'a w Kownie. Zarządzenie to nie dotyczy należności za towary.

Według zarządzenia Reichskommissar'a z dn. 7.XI.41 o obrocie towarowym w Kraju Wschodnim towary z zagranicy lub z Rzeszy Niemieckiej mogą być przywożone za zgodą wydziału Warenverkehrsstelle urzędu Reichskommissar'a w Rydze. Wydane przez ten urząd zezwolenie na przywóz jest jednocześnie zezwoleniem na wypłatę należności za te towary wraz z opłatami dodatkowymi. Podania o przywóz należy składać na formularzach ustalonego wzoru. (r).

Ś. † P.

Anna z Bohdanowiczów WĘCKOWICZOWA

Opatrzona Św. Sakramentami zmarła dn. 8.IX.42 w wieku lat 100. Pogrzeb odbył się dnia 9-go b. m. z ulicy Jagiellońskiej 9—3 na cmentarz po Bernardyński. Nabożeństwo za spokój Jej duszy odbędzie się dnia 12 b. m. w kościele św. Jakuba o godz. 9-ej.

O czym zawiadamiają

Syn, Synowa, Wnuczka i Wnuk.

Ś. † P.

PAWEŁ SAWICKI

emeryt kolejowy

zmarł dn. 8.IX 1942 r. w wieku lat 67.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Basanavičiaus (d. W. Pohulanka) 41 m. 2 na cmentarz po-Bernardyński odbędzie się dn. 11.IX r. o godz. 17-tej.

Żona i Szwagierka.

ZA DUSZĘ

Ś. † P. **JANA JASIUNA**

odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele po-Bernardyńskim dn. 11 września o godz. 9 rano.

O czym zawiadamiają stroskani

Żona, Córki, Synowie, Zięciowie i Wnuczka

Za spokój duszy

Ś. † P. **Kazimierza Florczaka**

adwokata

w 3 rocznicę zgonu zostanie w dniu 11 września 1942 r. o godz. 9 w kościele Św. Jakuba odprawione nabożeństwo żałobne. O czym zawiadamiają życzliwych pamięci Zmarłego

KOLEDZY.

Od Wydawnictwa

Komunikujemy naszym czytelnikom na prowincji, że prenumerata zamiejscowa od 1.IX r.b. kosztuje 3 RM. miesięcznie.

Porto za wysłanie pieniędzy do „Gońca" powinno być opłacone na miejscu.

NA SREBRNYM EKRANIE

Kino Adria — „Boccaccio"

Jest to bardzo dobry film, oparty na tle przygód znakomitego pisarza włoskiego XIV w. Giovanni Boccaccia (1313—1372). Ujęty w formę komedii muzycznej nie ma oczywiście pretensji do jakiejś ścisłości historycznej; chodzi tu raczej autorowi scenariusza o wykorzystanie pewnych faktów autentycznych dla niefrasobliwego ujęcia akcji w wesoły, bezroski a wartki nurt, w jakim się ona toczy.

Zasadniczym motywem komedii jest zabawne qui pro quo. Nikt nie wie, kto się ukrywa pod pseudonimem Boccaccia, który opisuje swe poczytne historie miłosne, zawarte we wspaniałym Decameronie. Ale wszyscy historie te czytają, kobiety młodzi, starzy, dostojne damy dworu, a nawet poważne kolegium sędziowskie. Dla kobiet jest to lektura szczególnie niebezpieczna. Nieznany kawaler, trochę jakby z bajki, podnieca wyobraźnię. Piękne panie Ferrary, gdzie akcja się toczy, ulegają nie tyle urokowi nieuchwytnej postaci mistrza wesołych opowiadań miłosnych, ile romantyzmowi własnych serc, potrzebie miłości, oderwanej od ziemskich konturów. Ten rys został bardzo subtelnie wydobyty przez reżysera. W sieci czarodziejskiego Boccaccia wpadnie książę i księżna Ferrary, kilka pań z towarzystwa, ba, nawet własna żona, która ani się domyśla, że to jej mąż, wysoki dygnitarz sądowy jest właśnie autorem opowiadań, które tak zajmują i niepokoją mieszkańców romantycznej Ferrary.

Historia kończy się jak najlepiej. Żony wracają do swych mężów, mężowie do żon. Ale bogatsi o jedno przeżycie z nieprawdziwego zdarzenia, o jedną historię romantyczną więcej.

Na uwagę zasługują niektóre bardzo dowcipnie przez reżysera wydobyte szczegóły. Świetną jest Temida, zsuwająca przysłowiową opaskę z oka i uśmiechająca się dobrotliwie z wymiaru sprawiedliwości. Również bardzo udanym szczegółem jest numer więźnia: 4711. Każdy wie, że to jest numer ...wody kolońskiej Johanna Marji Farina.

Film będzie miał duże powodzenie. L.

DRUKARNIA „AUSZRA"

Wilno, Jokszto (d. Dąbrowskiego) 3, tel. 3-40.

Wykonuje

Afisze, blankiety, broszury, księgi handlowe i inne prace w zakres drukarstwa i introligatorstwa wchodz.

WYKONANIE STARANNE SUMIENNE I TERMINOWE

Wiadomości z dnia

10 WRZESIEŃ CZWARTEK Mikołaja

Wschód słońca 5.40
Zachód słońca 19.52

— PRZYJEŻDŻNI W SPRAWACH SŁUŻBOWYCH MUSZĄ POSIADAĆ WŁASNE KARTKI ŻYWNOŚCIOWE. W wydawaniu kart żywnościowych dla osób przybywających do Wilna służbowo nastąpiła nowa reforma.

Każdy kto przybywa do Wilna służbowo winien przedstawić urzędowi aprowizacyjnemu własne kartki żywnościowe, na podstawie których mogą być wydane kupony na stołowanie się w jadłodajniach miejskich.

Po kartki należy się zgłaszać do urzędu aprowizacyjnego przy ul. Gedimino Nr. 7. (t).

— PRALNI BĘDZIE WIĘCEJ. Jak dowiadujemy się, dotychczasowa liczba pralni w Wilnie zostanie znacznie zwiększona.

Dotychczas była na terenie Wilna tylko jedna pralnia obsługująca publiczność cywilną.

Obecnie zostały zakontraktowane nowe pralnie przy ulicy Pakalnių (Podgórna), Svidrigailo oraz przy ulicy Krakowskiej.

Zwiększenie liczby pralni przyczyni się w znacznym stopniu do zaspokojenia potrzeb miejscowej ludności. (t).

— KONCERTY MIEJSKIEJ STRAŻY OGNIOWEJ. Orkiestra miejskiej straży ogniowej wznowiła znów swe koncerty. W zależności od stanu pogody orkiestra koncertuje w Ogrodzie po-Bernardyńskim każdej niedzieli i środy. (t).

— JAK WYPEŁNIAĆ ZEZNANIA O DOCHODZIE Z NIERUCHOMOŚCI. Jak już donosiliśmy, wszyscy właściciele i zarządzający domami oraz innym mieniem nieruchomym muszą do 20 września b. r. złożyć odpowiednie zeznania na formularzach, celem ustalenia wymiaru podatku od nieruchomości. Formularze powyższe można otrzymać w inspektoracie podatkowym przy ul. Basanowicza (d. W. Pohulanka) 10.

Przy wypełnianiu formularzy należy w rubryce 21 wpisać komorne, pobrane faktycznie za lipiec 1942 r. W wypadku, gdy mieszkanie w lipcu nie było odnajęte, wpisuje się komorne uzyskane w czerwcu, lub w maju. Jednak w żadnym wypadku to komorne nie może być mniejsze od wymiaru ustalonego w zarządzeniu Generalkommissar'a o komornym z dnia 10.VI.1942. Jeżeli lokal ten w ogóle był nie wynajęty, to należy obliczyć i wpisać do rubryki 21 komorne miesięczne, obliczone na podstawie tego zarządzenia.

W rubryce 22 należy wpisać komorne roczne, uzyskane z pomnożenia przez 12 kwoty wpisanej w rubryce 21. Inne rubryki są wyraźnie określone w formularzu, i nie zauważono błędów przy ich wypełnianiu. (r).

— PODATEK OD PSÓW MUSI BYĆ OPŁACONY. Ostatnio na terenie miasta policja magistracka sporządziła 200 protokułów za niezarejestrowanie psów. Termin rejestracji minął dn. 20 lipca. b. r.

Wszyscy posiadacze psów winni są uzyskać jaknajprędzej odpowiedni pozwolenia magistratu i opłacić odpowiedni podatek.

Uchylającym się od tego obowiązku grozi surowa kara. (t).

— SUROWA KARA ZA ZRYWANIE KWIATÓW. Policja zatrzymała na gorącym uczynku zrywania kwiatów z publicznego kwietnika Julię Wendzińską, nigdzie nie meldowaną. Amatorka magistrackich kwiatków została ukarana grzywną w sumie 75 RM. oraz bezwzględnym aresztem na przeciąg 2 tygodni. (r)

— KOMINIARZE OTRZYMALI KARTKI DLA CIĘŻKO PRACUJĄCYCH. Czynniki miarodajne przyznały kominiarzom kartki dla pracowników ciężko pracujących fizycznie.

Decyzja władz spotkała się z wielką wdzięcznością kominiarzy. (t)

—CENY WCZESNYCH KARTOFLI. Na podstawie zarządzenia dyrektora cen została ustalona cena wczesnych kartofli: za 100 kg. niebieskawych, białych i różowych gatunków cena producenta wynosi 6,80 RM., cena hurtowa 8,20 RM., cena detaliczna 9,60 RM. Za gatunki okrągłe i żółte cena producenta 7,40 RM., hurt — 8,90 RM., detal — 10.40 RM., przy czym powyższa cena może być pobierana tylko w wypadku, gdy domieszka innych gatunków nie przekracza 20%. Cennik wszedł w życie od 4 września

— CENA PROSIĄT. Dyrektor cen na podstawie zarządzenia Generalkommissar'a oznaczył ceny maksymalne za prosięta. Prosięta użytkowe do 18 kg. użytkowej wagi żywej kosztują po 1,50 RM. za kg. Ważące od 18 do 30 kg. po 1 RM. za kg. żywej wagi. Za wieprzki wagi powyżej 30 kg. ceny oblicza się podług cennika na odpowiednie gatunki mięsa w żywej wadze. Nie wolno pobierać wyższych cen za prosięta znakowane z rodowodami do hodowli. Cennik obowiązuje od 7 września b. r.

—TRUP NA TRAKCIE WILNO—MEJSZAGOŁA. Onegdaj został przez policję znaleziony na trakcie Wilno—Mejszagoła trup nieznanej kobiety. Po ścisłych dochodzeniach policyjnych ustalono, że jest to mieszkanka Mejszagoły Krystyna Rzewuska. (t)

— 3 LATA WIĘZIENIA ZA SPRZEDAŻ SAMOGONU. Niepoprawny handlarz samogonu Romuald S. z Zarzecza mimo 4-krotnego ukarania wysoką grzywną pieniężną nadal uprawiał ten proceder. Obecnie wpadł po raz piąty w ręce władz, które tym razem wymierzyły mu karę 3 lat więzienia. Jednocześnie z nim ujawniono 5 osób, które były jego stałymi odbiorcami. Nabywcy samogonu zostali ukarani grzywnami od 300 do 1000 RM.

— SKUTKI ZABAWY Z BOMBĄ. W gm. mejszagolskiej 10-letni Jan Tatkun i 11-letni Ryszard Chrzanowski znaleźli na polach wsi Pilkalnie niewypał — bombę lotniczą, przy której zaczęli majstrować. W trakcie tej czynności spowodowali wybuch, w wyniku którego Tatkun odniósł powierzchowne obrażenia, a Chrzanowski ciężkie rany. Rannego w stanie beznadziejnym przewieziono do szpitala w Wilnie. (r)

KINA

Soldatentheater II Vilniaus (Wileńska) 38

Dziś przedstawienie wyłącznie dla wojska

„CASINO" Didžioji (Wielka) 47. tel. 6-77

Premiera. Premiera.

„MIŁOŚĆ JEST WOLNA OD CŁA"

Hans Moser, Else Elster.

Początek seansów o godz. 15.00—17.00—19.00.

„ADRIA" Didžioji (Wielka) 36, tel. 10-37

PREMIERA. Wspaniała komedia muzyczna

„BOCCACCIO"

W rolach głównych:
Willy Fritsch, Heli Finkenzeller, Albrecht Schönhals.
Początek seansów o godz. 15.00—17.00—19.00.

„MUZA" Naugarduko (Nowogródzka) 8, tel. 6-62

Znakomita komedia

„WIELKA PRZYGODA"

W rolach gł.: Charlotte Susa Albrecht Schönhals.
Początek seansów o godz. 15.00—17.00—19.00.

„AUSZRA" Pylimo (Zawalna) 54. tel. 10-70

Muzykalna komedia

„Weseli włóczędzy"

Początek seansów o godz. 15.00-17.00—19.00.

„KOLEJOWE" Geležinkelio (Kolejowa) 14. tel. 14-13

Wspaniały wzruszający film

„Miłość Matki"

Początek seansów o godz. 14.30—1 .45—19.00

PRYWATNA CHEMICZNA PRALNIA
J. BARTOSZEWICZA
Trakų (Trocka) 9, wejście przez drzwi frontowe.
Przyjmuje **do czyszczenia** ubrania, kapelusze i wszelką garderobę. Wykonanie solidne i terminowe

FIRMA
„Radio-Elektrotechnika"
WILNO, Vokečių (Niemiecka) 16.
Kupuje stare PŁYTY PATEFONOWE lub zamienia na nowe. Płaci dobre ceny
Tamże do nabycia materiały **fotograficzne.**

Polerowacz-ka potrzebny na stałe
do pracowni m b.i.
Trakų (d. Trocka) 6—1. Tel 397.

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE
inż. WŁADYSŁAW MATUZEWICZ
POSZUKUJE
CIEŚLI I ROBOTNIKÓW
NA ROBOTY RZĄDOWE BUDOWLANE w Mołodecznie.
Dobra płaca, utrzymanie i mieszkanie.
ROBOTY PROWADZONE SĄ PRZEWAŻNIE NA AKORD.
Od chwili zapisania idzie dniówka.
ZGŁOSZENIA: Gedimino (d. Mickiewicza) 24 m. 10, od 8-ej do 17-tej.
w soboty do 15-tej.

3.IX. b. r. około godz. 15—17 na ul. Algirdo (d. Piłsudskiego) 23 została przez samochód mocno potrącona psinka, rasy jamnik, koloru brązowego „Bajka". Litościwą panią, która zabrała do koszyczka i poniosła mego psa, uprzejmie proszę o skomunikowanie się, jak również i przechodniów, którzy widzieli ten wypadek, o wskazanie miejsca pobytu „Bajki" za wynagrodzeniem— Algirdo (d. Piłsudskiego) 19—6.

Kupno i Sprzedaż

Beczkę dużą, szkło, dyktę, berety nowe zamienię lub sprzedam. Gedimino (d. Mickiewicza) 44 — 25. 87.

Do sprzedania tapczan z pluszowym okryciem Vokečių (Niemiecka) 3 — 13. Oglądać: Wtorki i soboty od godz 12-ej do 14-ej 1179

Do sprzedania nowoczesny wałek do zbijania samodziałowego sukna 900 RM. Bieniakonie, koło gminy. Szczykna Stanisław. 1156

Do sprzedania rower męski dowiedzieć się Dzūkų (Szkaplerna) 56 m. 4. 1155

Dzieła Dostojewskiego Gjellerupa Hamsuna, Kiplinga i R. Tagore kupi Antykwariat Sv. Jono Św. Jańska 1. 1115

Kupuję aparaty fotograficzne i sprzęt Vilniaus (Wileńska) 18, Fotograf. 630

Kupię rury do pieca Didžioji (Wielka) 32—4-a. 1176—1

Kupię futro dachy lub zamienię Oferty do Adm. „Gońca" pod „Futro" 1137

Kupię mleczną kozę Oferty z podaniem wieku i ceny do Administracji „Gońca" pod „młoda koza" 1122

Kupię otomanę stół stołowy pantofle sportowe damskie Nr. 38 i beczkę niedużą Kalvarijų (Kalwaryjska) 10—3. 1151

Kafle polerowane do pieców kupię. Oferty do Admin. „Gońca" pod „Kafle" 1151

Kupię w dobrym stanie płaszcz damski jesienny, względnie zamienię na drzewo. Šv. Pylipo (Św. Filipa) 1—31 od 9—11 1142

Króliki szenszyle sprzedam Samica i 8 szt. 6 tygodniowych za 150 RM Antakalnio (Antokolska) Nr. 35—1 1163

Kupię karakuły, tylko w bardzo dobrym stanie, rozmiar duży. Zgłoszenia do Administracji „Gońca" dla „Nelly Brown". 1131—3

Kupuję akordeony, harmonie, dziecinne harmonijki i organki nowe używane, oraz części. Płacę wysokie ceny. Trakų (Trocka) 8—3, od 7—9 1084—0

Maszynę do szycia f-my „Singer" sprzedam. Užupio (Zarzecze) 5—8. 1168

Sprzedam rower balonowy Subačiaus (Subocz) 36—5. 1177—1

Sprzedam wyżymaczkę Moniuškos (Moniuszki) 6/8—22 Zwierzyniec. 1138—1

Sprzedam głęboki wózek dziecinny, kupię spacerówkę Gedimino (d. Mickiewicza) 42—6 1153

Sprzedam futro (krety holenderskie) za 500 RM. Gedymino (d. Mickiewicza) 4 m. 12 od 10—12 1009—0

Sprzedam damski płaszcz zimowy, kołnierz skunksowy na średnią osobę 100 RM. Kalvarijų (d. Kalwaryjska) 25—1. —p

Sprzedam bandaże na obręcze, wał transmisyjny 30 mm grub. i 4 m długości z łożyskami, 2 opony 23 x 1¾ z dętkami oraz kupię motor ½ KM trzechfazowy, celuloidę od 2—7 w kawałkach i rozmaitych kolorach zegarmistrzowską piłę tarczową do 65 mm—100 średnicy a grubość 0,2 i 0.25. 0,3 po kilkanaście sztuk. Pośrednicy pożądani. Panevežo (d. Nieświeska) 14/16—1. 931—3

Sprzedam doga arlekina, dowiedzieć się Gedymino (d. Mickiewicza) 9 mlecz. Hejbera, od 12 do 19 1174

Sprzedam kozę mleczną Torotų Tatarska) 19—9. 1140

Sprzedam maszynę „Singer", pośrednictwo wykluczone. Vokiečų (Niemiecka) 3—17 1139

Sprzedam lub zamienię na opał jesionkę męską wzrost wyżej średni, zegarek damski złoty - ankier. Žygimantų (Zygmuntowska) 13 m. 11, od godz. 16 do 18 tej. 1172—1

Sprzedaję niedrogo bibliotekę, kredens, 3 krzesła, nocną szafkę stolik, etażerkę kufer 2 wiadra miednicę, kołnierz karakułowy szalowy i chodnik na podłogę. Anglių (Węglowa) Nr. 14 m. 9. 1035—2

Sprzedam rower męski 500 RM, 2 pary pantofli damskich, używane, srebrne Nr. 36 i 5 150 RM. Gailestingųjų Seserų, (Sióstr Miłosierdzia) 9—1-a Antokol, od 18—20. 1159—1

Sprzedam damski manekin krawiecki Žvirgždyne (d. Żwirowa Góra) 11—1. 1139

Sprzedam Elektro-Lux, wagi dziesiętne, żelazko elektryczne, łóżko żelazne na siatce, koszulę męską Nr. 39 w dobrym stanie. Žygimantų (Zygmuntowska) Nr. 20—11. 1173

Sprzedam lub zamienię na tapczan jedno lub dwa łóżka metalowe, niklowane, z materacami sprężynowymi Bernardinų (daw. Bernardyński) 3—10 1158

Sprzedam ewentualnie zamienię na damskie futro materiał na kostjum, oraz uszyty kostjum mały rozmiar, futro męskie, kamasze nowe do pracy. Naugarduko (Nowogródzka) 4/9. 1121

Uwaga! Kupię maszynę i narzędzia cukiernicze, oraz walce do landrynek. Jasinskio (Jasińskiego) 15—8. 1087

Zamienię lub sprzedam materiał na płaszcz jesienny lub zimowy. Didžioji (d. Wielka) 41 m. 11—krawiec. 1123—1

Zęby sztuczne używane kupuję Skapo (Skopówka) 9—2, godz. 10—15 1073—3

8 mtr. drzewa na pniu w Mickunach zamienię na gotowe w znacznie mniejszej ilości lub sprzedam. Selių (d. Sołtaniska) 1 m. 1. —k

PRACA

A) Poszukuję murarzy, cieśli, robotników. Warunki dogodne. Inż. Rakowski. Užupio (Zarzecze) 8—2. 1170 2

Chłopiec lat 15 ponad wiek rozwinięty silny, zdrowy, chętny, poszukuje natychmiast stałej pracy na roli Polocko (d. Połocka) 14—4. Anna Romanowska 1081—1

Kucharka samotna natychmiast potrzebna Subačiaus (d. Subocz) 3, dzwonić 1144—1

Poszukuję natychmiast pracownicy do kwiaciarstwa i robót ręcznych. Palangos (daw. Poznańska) 1 sklep „Lala", od 14—1 . 1188

Potrzebna pomocnica domowa do małej rodziny Zgłaszać się w czwartek między 5—6 mą Kaštonų (d Kasztanowa) 2—25. 1150—1

Potrzebna niezwłocznie na wieś 20 km. od Wilna osoba do 2 dzieci i pomocy w gospodarstwie domowym. Utrzymanie i skromne wynagrodzenie Zgłoszenia: Čiurlionio (d. Zakretowa) 15—11. 1167

Potrzebna niania do małego dziecka Bonifratrų (d. Bonifraterska) 12—4 od 16—18 1135

Potrzebna zdrowa piastunka do 1 miesięcznego dziecka—wymagane referencje. Dobre wynagrodzenie Totorių (d. Tatarska) 20—38 —1

Poszukuję służącej. Mindaugo (d. Słowackiego) 19—5 od 7 pp., w niedzielę cały dzień. 1148—1

Potrzebna służąca. Gedimino (d. Mickiewicza) 9, mleczarnia Hejbera. 1175

Potrzebna natychmiast masażystka do 8-letniego dziecka w miasteczku Podbrzezie, przypuszczalnie na miesiąc. Mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Wynagrodzenie według umowy. Podbrzezie — Salomea Tuczyńska. 1080—1

Uczeń—terminator do 15 lat potrzebny do zakładu fotograficznego. Ožeškienės (daw. Orzeszkowej) 3—2. Umowa z rodzicami. 1166

RÓŻNE

AA) Podania, tłumaczenia niemieckie i litewskie. Vilniaus (Wileńska) 25—5 (wejście z frontu u fotografa)

A) Stefan Arthur Mauer. — Biuro podań do władz niemieckich. Jurgio (z. Św. Jerski) 4—5. Czynne od 8—18.

Kto wie o losie syna mego Tadeusza Święcickiego i jego rodzinie, który w roku 1941 w kwietniu zamieszkiwał w Wańiłowczach gm. Kuryłowicze, powiat Baranowicki proszony jest o zawiadomienie matki pod adresem: Wilno, Sierakauskio (Sierakowskiego) 23—6. Jednocześnie upraszam rodzinę żony p. Bubnowiczów, zamieszkiwałych w Piaskach, koło Wołkowyska, o odezwanie się. 1171

Lekcje prywatne pisania na maszynie. Gediminostrasse (d. Mickiewicza) 4—12. 3—1147

Polak inwalida pozostający bez środków do życia prosi tą drogą Sz. Czytelników „Gońca Codziennego" o pomoc w gotówce, ubraniu, bieliźnie, obuwiu Nr. 28—29, bieliźnie pościelowej (prześcieradła, poduszka, kołdra, ręczniki, skarpetki itp., za którą z góry składa serdeczny „Bóg zapłać"! Łaskawe składanie ofiar w Adm. „Gońca" (okienko ogłoszeń) dla „Polak—Inwal" kwit Nr. II—000577/11311. —p

Pedicure, wrośnięcie paznokci, manicure. Damaševičiaus (d. Gimnazjalna) 6—23. 528

Tytoń kraję na cienkie włókno do gilz na poczekaniu. Gedimino (d. Mickiewicza) 44 m 19, II piętro z dziedzińca. 1065—2

Zgubiono legitymację fabryczną z Valstybinis Stiklo Fabrikas „Kalvarija" na naz. Jukiewicz Wanda; uprasza się o zwrot pod adresem: Pylimo (d. Zawalna) 55—15 1143

Zginęła żółta jamniczka. Uprasza się odprowadzić za wynagrodzeniem: Donelaičio (daw. zaułek Zakretowy) 10—3. 1134

Zawiadamiam szanowną klientelę, że manicurzystka „Halina" przeprowadziła się z Jogailos (d. Jagiellońska) na Pilies (d. Zamkowa 4—3. 948

Zgubiony dowód osobisty litewski i metrykę urodzenia na naz. Kuleszy Bolesława uprasza się zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem: Rybiškių (d. Hrybiški) 10—3. 1152

Zgubione dnia 9.IX b. r. kartki żywnościowe na naz. Wyszomirska Maria i Piworówna Helena, oraz order na papierosy na naz. Wyszomirski Wacław uprasza się zwrócić pod adresem: Pylimo (d. Zawalna) 43—22a. 1178

Zgubione dokumenty na naz. Morozevičiusa uprasza się zwrócić pod adresem: Panerių (d. Ponarska 42—6. 1145

150 RM nagrody za odniesienie pod adresem: Vingrių (d. Wingry) 7—8 zgubionego portfelu w którym były: paszport litewski na nazwisko Albinas Žebrauskas wydany przez Urząd Gminy w Szyrwintach, kartę pracy wydaną przez dyrekcję „Ruty", zezwolenie na rower oraz kartę na papierosy

LOKALE

Do wynajęcia dwa pokoje z używalnością kuchni. Oglądać we wtorki i soboty od godz. 12-ej do 14-ej Vokiečių (d. Niemiecka) 3—13 1180

Do wynajęcia 2 pokoje ze wspólną kuchnią dla solidnego pana lub małej rodziny. Zaułek Batorego Nr. 4. —g

Poszukuję pokoju umeblowanego, najchętniej na Zwierzyńcu. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Zwierzyniec". 1165—1

Poszukuję pokoju z osobnym wejściem, umeblowanego, w centrum miasta, wzamian za swoje mieszkanie 1-pokojowe z wygodami. Damaševičiaus (d. Gimnazjalna) 6—23. 1161

50 RM. dam za wskazanie dwóch umeblowanych pokojów w centrum miasta. Oferty do Adm. „Gońca" pod „5". 1154—1

Matrymonialne

Kawaler pozna pannę w celu towarzyskim od lat 16—22. Oferty do Adm. „Gońca" pod „Fenomen". 1094—0

Rozwiedziony, lat 33, materialnie niezależny, pozna niewiastę do lat 24, o podobnych zaletach, inteligentną, średniego wzrostu i pełną zapału do stworzenia niezależnej i cichej przyszłości po burzach życiowych. Oferty do Adm. „Gońca" pod „713". 1164

PRACOWNIA wyrabia łóżeczka dziecinne
Basanavičiaus (d. W. Pohulanka) 6—14,
W. Słonicz.

MONETY stare, medale i t. d.
KUPUJE antykwariat,
Vilniaus (Wileńska) 10.

Książki
w różnych językach
KUPUJE
i płaci dobre ceny
KSIĘGARNIA
ŠV. JONO Nr 6
(Ś-TO JAŃSKA)

Poszukuje lokalu handlowego
w centrum
Oferty do adm. „Gońca" pod „Odstępne".

Aparaty fotograficzne
przyjmuję do reperacji
Totorių (d. Tatarska) 6
FOTO-FILM

BIURO PODAŃ **„ŻODIS"**
Podania, tłumaczenia, przepisywania w niemieckim, litewskim i innych.
Specjalność—sądowe.
Vilniaus (Wileńska) 24—2.
tel. 16-32.

LEKARZE

Dr. med. Wiktor Pieskow
Choroby nerwowe wewnętrzne
przeprowadził się na [illegible] Portowa) Nr 3 m. 2.
Ordynuje od 12—14 i 16—18.

Dr. K. Sokołowski
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od godz. 2.30—[illegible] i od 5—7 wiecz.
Vilniaus (Wileńska) 30—16

Dr. med.
Kazimierz Łukiewicz
Spec.: Choroby skórne weneryczne.
Vilniaus (Wileńska) 28 m. 5
Przyjm. od 4—6.

Dr. J. Olszewski.
Choroby nerwowe.
(Rentgen- Elektroterapia).
Wallstr. (Zawalna) 22.
Godz. przyjęć 16 — 18.

Dr. W. Wołodźko
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje w godz. 8—12 i [illegible]
Wallstr. (Zawalna) 23

Dr. med. St. Czepulis
powrócił
Chirurg-stomatolog
Choroby jamy ustnej, zębów dziąseł i wszelkie powikłania zębowe.
Przyjmuje od 7—9 od 16—18.
Gedimino (d. Mickiewicza) [illegible]

Dr. Aleksander Piwecki
Choroby wewnętrzne.
Pilies (Zamkowa) 12—3
Ordynuje: 15—19.

Lekarz-dentysta.
Dr. K. Gasperowicz
Przyjmuje od g. 10—13 i 16—[illegible]
Aušros Vartų (Ostrobram.) [illegible]

Dr. Med. Zofia Godlewska
Spec. chorób uszu, nosa gardła. ordynuje od 4—7 pp. Wilno, A. Jakšto (d Dąbrowskiego) 7-4.

AKUSZERKI

Marja Brzezina
Liubarto (d. Grodzka) 17—1
Zwierzyniec.

J. Korchowa
Olandu (Holenderna) [illegible]

Maria Laknerowa
przyjmuje od 9 rano do 7 w.
Jasinskio (Jasińskiego) 7—4.

W. Smiałowska
Pilies (Zamkowa) 26—[illegible]

Zankowicz - Ostryńska
z wieloletnią praktyką.
Wilno, Savičiaus (Sawicz) 3—1

Kupię opony oraz dętki rowerowe różnego rozmiaru, płacę dobrą cenę.
Zakład-R. Łoskot
Wilno, Vilniaus (Wileńska) 22 róg Gdańskiej.

MASZYNĘ szteperską KUPIĘ.
Didžioji (Wielka) 24.
Cz. Dagis.

Dobry kupiec
OGŁASZA SIĘ
w
„Gońcu Codziennym"

Adres Redakcji i Administracji: ul. Gedymina 11-a (I piętro). Telefony: Redaktor Naczelny 42, Redakcja 8-13, Administracja 7-09, Ekspedycja 6-99. Godziny przyjęć w sprawach redakcyjnych od 10—15. Redaktor przyjmuje od godz. 12—14. Administracja czynna od godz. 8—16 (oprócz niedziel i świąt). Ceny ogłoszeń: Wiersz milim. na 4 str. 15 fen. Drobne 10 fen. za wyraz, 1 wiersz w kronice — 50 fen., matrymonialne — 15 fen. za wyraz, litera tłustego druku w ogłoszeniach drobnych—15 f., poszukującym pracy 50 proc. rabatu. Lekarze — 2 RM., Akuszerki — 1 RM. Nekrologi do 100 m/m 15 fen., wyżej 20 fen. za wiersz milimetr. Za podanie adresu do Administracji — 30 fenigów. Stronica ma 8 szpalt. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia i terminu ogłoszeń.
W niedziele i dnie świąteczne ogłoszenia o 50% drożsże.

Drukarnia „Auszra" w Wilnie Wydawca-redaktor: Czesław Ancerewicz.